

היום בערב, אור לכ"ה סיון, לפני שתיים עשרה שנה, הסתלק מעימנו אביהם של ישראל, מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל. גאון בנגלה ובנסתר. גאון בהליכות ובהנהגות רגישות כלפי כל יהודי בארץ ובעולם. אנשי חינוך רבים זכו לקבל ממנו הדרכות ועצות שנתנו ברוח הקודש הנובעת מדבקות עצומה בתורה.

כך היה אומר הרב אליהו:
מצווה מיוחדת בתורה היא
לחנך את הילדים למצוות.
להאיר להם פנים
ולחנכם באהבה.

ועיקר החינוך הוא
במה שמקרין בדוגמא אישית,
ובזה סוד ההצלחה בחינוך.

ובוודאי יזכה בחינוכם
לראות פירות טובים,
וירוה מהם נחת וברכה.

נקדיש דברי התורה באיגרת זו מתוך תורתנו הגדולה, מתוך המובא בספר דברי מרדכי. בתפילה כי זכותו תגן עלינו ונזכה להמשיך את דרכו הגדולה באהבת תלמידנו, ובאהבת עם ישראל.

וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם פִּי כָּל הָעֵדָה כָּל־מִצְוֹתָיִם וְיִקְהָלוּ עַל קֵהֶל ה' (ט"ז, ג')

קורח ועדתו הנועדים על משה ואהרן ומעוררים מחלוקת, טוענים על משה ואהרן כי הם מתנשאים על עם ישראל, וכלשונם: "ומדוע תתנשאו על קהל ה'". מסביר האבן עזרא (ט"ז, י"ג) "כי תשתרר עלינו" – העלייתנו ממצרים כדי שתשתרר עלינו, "גם השתרר" – גם שררות רבות אתה ואחריך". לכאורה אין שום היגיון בטענה זו. שהרי מלכתחילה סירב משה לקבל עליו את השררה, וביקש "שלח נא ביד תשלח". ועוד מעידה עליו התורה "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", ורשעים הללו לא מצאו במה להאשימו אלא בבקשת שררה?! הדבר הרחוק ביותר שאפשר היה לומר על משה העניו!

קשה מאוד להבין כיצד חשב קורח - שהיה פיקח גדול לשכנע את העם בטענת השררה, שכל אחד ידע שהיא ההיפך הגמור!

יש לבאר את הענין כך: הגמרא בברכות (דף ח, א) אומרת: "לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה". והטעם כדברי רש"י:

"אם כפוף הוא לרבו לקבל תוכחתו- ידור אצלו". אינו דומה לתלמיד שלמד תורה, הלכה ומוסר אצל רבו, לתלמיד שלמד וגם גר בשכנותו של רבו. הראשון למד ולא ראה הנהגה מעשית, אך השני למד וראה הלכה למעשה את מה שלמד.

עם ישראל הושפעו מאוד ממשה ואהרון – לא השפעה מכוח הניסים והנפלאות שנעשו על ידם בלבד בבחינת (שמות י"ד, ל"א) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" - אלא השפעה מעצם התנהגותם. העם שראה את משה והנה אור השכינה קורן על פניו, הושפע השפעה עצומה ונשגבה ללמוד ממנו יראת ה' טהורה. ומה עשו קורח ועדתו בפקחותם כדי שלא ילמדו ולא יושפעו ממשה רבנו, החלו להסביר לעם, שאמנם משה רבנו עניו גדול הוא אך ענוותנותו ענוה פסולה היא, זו ענוה לשם גאוה, בשביל להשתרר על עם ישראל. והרי אין השכינה שורה על בעל הגאוה: "אין אני (הקב"ה) והוא יכולין לדור בעולם" (סוטה ה' ע"א), וזהו סימן והוכחה כי לא ה' שלח את משה להנהיג את העם. לכך נאמר מיד: "וישמע משה ויפול על פניו", וכדברי רש"י: "מפני המחלוקת". משה, איש הענוה הטהורה, נפל על פניו ומצטער צער רב – לא על אשר ביזוהו וציערוהו, אלא מפני המחלוקת שתגרום לביטול התורה. משה חשש שמא ערמה זו תסייע חלילה לקורח ולעדתו להרחיק את העם מלימוד התורה, ומתוך דאגתו לכלל ישראל שלא פעלו עוול טען משה לפני ה' (ט"ז, כ"ב): "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף?!", הרי "לפניך גלויות כל המחשבות, ויודע אתה מי החוטא" (רש"י!) אמר לו הקב"ה: "יפה אמרת. אני יודע ומודיע מי חטא ומי לא חטא". וכך מתוך הסנגוריה הנפלאה של משה על עמו נושעו ישראל.

כך היא דרכו של היצר הרע. כשהוא מבקש להסית את האדם מאמונתו הוא 'ממציא' פגמים ברבו, כדי להניא אותו מללמוד תורה ממנו; ומתוך כך הוא בא בסופו של דבר לחלוק על השכינה. על כן הרוצה להידבק בשכינה הקדושה ידבק ברבו, יאמין בתלמידי חכמים ויזכה להידבק בקב"ה.

מנהלים יקרים,

במשך שנת הלימודים פעלנו כולנו שתלמידנו יספגו מהאווירה בביה"ס, מדמויות המחנכים, הרבנים, הרמ"ם, המחנכות.... ובעיקר לראות את הנהגותיהם בכל צעד ושעל. ועתה עם צאתם לחופשה אנו מתפללים כי הדרך שספגו בבית החינוך, המודל מדמויות ההשפעה שהקיפו אותם יהוו עבורם מקור השפעה ליראת ה', לעבודת ה' גם כאשר אינם בבית החינוך.

מנהלים מנהלות יקרים, בשעה בה יוצאים תלמידנו לחופשה רשמית זו העת להכיר תודה והערכה רבה לעבודתכם המסורה והקדושה ממש לאורך כל השנה, זכינו ב"ה לחזור לשנה של שגרה לעסוק בצמצום פערים בכל התחומים, זכינו להגשים חלומות, לקחת את המתנות הטובות מתקופת הקורונה ולהעצים את המעשה החינוכי, בתקופה זו כולם עסוקים בבניית שנה הבאה, תוכנית עבודה ע"פ עקרונות הגפ"ן, התחדשות הלמידה, יעדי החמ"ד... ..מקווה שתסמנו לכם זמן להפוגה, למנוחה, התרעננות... הכתוב בישעיה אומר: "ויעופו נערים ויגעו ובחורים כשל יכשלו, וקווי ה' יחליפו כוח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא יגעו, ילכו ולא יעופו". עייפות ויגיעה הם שני שמות נרדפים בעברית, אולם ישנו הבדל יסודי ביניהם, "עייף" מתייחס תמיד לעייפות הבאה מכישלון,

מהשתדלות שאיננה מביאה להגשמת הרצון, יגיעה היא ההיפך מזה. יגיעה היא תוצאה מעבודה, מפעולה שאדם רואה ברכה בה ונהנה מפירותיה. היגיעה מפרה, מרווה נחת, האדם שמח בעצמו ובקיומו, יודע הוא כי חידש משהו, יצר .. יש מטרה לחייו ויש ערך לקיומו, כי הוא פורה ויוצר. כלנו בתפילה ליגיעה טובה בסוף שנה, לתחושת סיפוק מהדברים שזכינו להגשים, לקדם, לחולל כל אחד בבית חינוכו ויחד כולנו בחמ"ד. ראויים כולכם, המנהלים והמנהלות, לברכת חזק ואמץ, הערכה ותודה גדולה, מאחלת לכם חופשה טובה ונעימה בבחינת "וקווי ה' יחליפו כוח" לכם ולכל בני ביתכם. כמובן שלא נשכח חמ"ד של חופש, הכנה לקראת היציאה לחופשה וקשר במהלך החופשה ברמת כיתה, ברמת פרט, כמו במשפחה לא נפרדים, דואגים ומתעניינים בכל תלמיד, שולחים חיזוקים, נפגשים לפחות פעם החודש.....

מצפים מאוד, מאוד להשתתפותכם המלאה בכנס מנהיגי חינוך, יחד עם צוותי החינוך שלכם – מתוכננת תוכנית מפנקת ומעניינת, כנס מנהיגי חינוך - הדרך שלנו להצדיע לכם, להוקיר עבודתכם ולומר לכם תודה. בברכה חמה – שושנה נגר